

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (втори състав)

14 октомври 2010 година*

По дело C-345/09,

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 234 ЕО от Centrale Raad van Beroep (Нидерландия) с акт от 26 август 2009 г., постъпил в Съда на 27 август 2009 г., в рамките на производство по дело

J. A. van Delft,

J. C. Ramaer,

J. M. van Willigen,

J. F. van der Nat,

C. M. Janssen,

* Език на производството: нидерландски.

O. Fokkens

срещу

College voor zorgverzekeringen,

СЪДЪТ (втори състав),

състоящ се от: г-н J.N. Cunha Rodrigues, председател на състав, г-н Ал. Арабаджиев,
г-н А. Rosas, г-н U. Lõhmus и г-н А. Ó Caoimh (докладчик), съдии,

генерален адвокат: г-н N. Jääskinen,
секретар: г-жа M. Ferreira, главен администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 20 май 2010 г.,

като има предвид становищата, представени:

— за г-н Van Delft и г-н Van Willigen, от адв. E. Pijnacker Hordijk, advocaat,

- за г-н Janssen, от адв. Н. Frantzen и адв. Н. Ebbink, advocaten,

- за г-н Fokkens, от самия него,

- за College voor zorgverzekeringen, от г-н М. van Dijen и г-н R. G. van der Wissel, в качеството на представители,

- за нидерландското правителство, от г-жа С. Wissels и г-н J. Langer, в качеството на представители,

- за чешкото правителство, от г-н М. Smolek и г-н D. Hadroušek, в качеството на представители,

- за френското правителство, от г-н G. de Bergues и г-жа А. Czubinski, в качеството на представители,

- за финландското правителство, от г-жа А. Guimaraes-Purokoski, в качеството на представител,

- за Европейската комисия, от г-н V. Kreuzschitz и г-н М. van Beek, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 15 юли 2010 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на членове 28, 28а и 33, както и на разпоредбите на точка 1, букви а) и б) от раздел Р от приложение VI към Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета от 14 юни 1971 година за прилагането на схеми за социална сигурност на заети лица, самостоятелно заети лица и членове на техните семейства, които се движат в рамките на Общността, изменен с Регламент (ЕО) № 1992/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 година (ОВ L 392, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 8, стр. 288, наричан по-нататък „Регламент № 1408/71“), на член 29 от Регламент (ЕИО) № 574/72 на Съвета от 21 март 1972 година относно определяне на реда за прилагане на Регламент (ЕИО) № 1408/71 за прилагането на схеми за социална сигурност на заети лица и техните семейства, които се движат в рамките на Общността (ОВ L 74, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 1, стр. 74), изменен с Регламент (ЕО) № 311/2007 на Комисията от 19 март 2007 година (ОВ L 82, стр. 6, наричан по-нататък „Регламент № 574/72“), както и на членове 21 ДФЕС и 45 ДФЕС.
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между г-н Van Delft, г-н Ramaer, г-н Van Willigen, г-н Van der Nat, г-н Janssen и г-н Fokkens (наричани по-нататък общо „жалбоподателите по главното производство“), от една страна, и College voor zorgverzekeringen (Съвет за здравно осигуряване, наричан по-нататък „CVZ“), от друга страна, във връзка с плащането на вноски, дължими на основание на приложимата в Нидерландия задължителна законоустановена схема за здравно осигуряване.

Правна уредба

Правна уредба на Съюза

- 3 Член 13 от дял II от Регламент № 1408/71, озаглавен „Определяне на приложимото законодателство“, гласи:

„Общи правила

1. [При спазване на] членове 14в и 14е, лицата, за които се прилага настоящият регламент, са подчинени на законодателството само на една-единствена държава членка. Това законодателство се определя в съответствие с разпоредбите в настоящия дял.

2. Съобразно разпоредбите на членове от 14 до 17:

[...]

- е) лице, за което престане да бъде приложимо законодателството на дадена държава членка, без за него да стане приложимо законодателството на друга държава членка в съответствие с някое от правилата по предходните алинеи

или в съответствие с предвидените в членове от 14 до 17 изключения или особени разпоредби, е подчинено на законодателството на държавата членка, на чиято територия пребивава единствено съгласно разпоредбите на това законодателство“.

- 4 В дял II, член 17а от Регламент № 1408/71, озаглавен „Особени правила за получателите на дължими пенсии съгласно законодателството на една или повече държави членки“, е със следното съдържание:

„Получателят на дължима пенсия съгласно законодателството на дадена държава членка или на дължими пенсии съгласно законодателството на няколко държави членки, който пребивава на територията на друга държава членка може по негово искане да бъде освободен от прилагането на законодателството на последно споменатата държава, при условие че не е подчинен на това законодателство поради упражняването на професия“.

- 5 Дял III от Регламент № 1408/71 съдържа особени разпоредби във връзка с различните категории обезщетения, за които той се прилага по силата на член 4, параграф 1. Глава 1 от дял III от посочения регламент се отнася за обезщетенията за болест и майчинство.

- 6 Раздел 5, глава 1 от Регламент № 1408/71, озаглавен „Пенсионери и членове на техните семейства“, съдържа член 28 със заглавие „Платими пенсии съгласно законодателството на една или повече държави в случаи, когато не е налице право на обезщетения в страната на пребиваване“, който гласи:

„1. Пенсионер, който има право на пенсия съгласно законодателството на една държава членка или на пенсии съгласно законодателството на две или повече държави членки и който няма право на обезщетения съгласно законодателство-

то на държавата членка, на чиято територия пребивава, въпреки всичко получава такива обезщетения за себе си и за членовете на своето семейство, доколкото би имал право на това, като при необходимост се вземат под внимание разпоредбите на член 18 и приложение VI, съгласно законодателството на държавата членка или поне на една от държавите членки, които са компетентни по отношение на пенсиите, ако той е пребивавал на територията на тази държава. Обезщетенията се предоставят при следните условия:

- а) обезщетения в натура се предоставят от името на посочената в параграф 2 институция от институцията по мястото на пребиваване, все едно че съответното лице е пенсионер съгласно законодателството на държавата, на чиято територия пребивава и има право на такива обезщетения;

[...]

2. В уредените в параграф 1 случаи разходите за обезщетения в натура са за сметка на институцията, която се определя съгласно следните правила:

- а) когато пенсионерът има право на посочените обезщетения съгласно законодателството на една-единствена държава членка, разходите са за сметка на компетентната институция на тази държава;

[...]“

- 7 Член 28а от същия раздел от Регламент № 1408/71, озаглавен „Платими пенсии съгласно законодателството на една или повече държави членки, различни от страната на пребиваване, когато е налице право на обезщетения в последната страна“, предвижда:

„Когато пенсионерът, който има право на пенсия съгласно законодателството на една държава членка или на пенсии съгласно законодателствата на две или повече държави членки, пребивава на територията на държава членка, съгласно чието законодателство правото за получаване на обезщетения в натура не подлежи на условия за осигуряване или заетост и не се дължи пенсия, разходите за предоставените на пенсионера и на членовете на неговото семейство обезщетения в натура са за сметка на институцията на една от компетентните по отношение на пенсиите държави членки, която се определя съгласно правилата, предвидени в член 28, параграф 2, дотолкова, доколкото пенсионерът и членовете на неговото семейство биха имали право на такива обезщетения съгласно прилаганото от посочената институция законодателство, ако са пребивавали на територията на държавата членка, в която се намира институцията“.

- 8 Съгласно раздел 5, глава 1, дял III, член 33 от Регламент № 1408/71, озаглавен „Вноски, дължими от пенсионери“:

„1. Институцията на държава членка, която отговаря за изплащането на пенсия и която прилага законодателство, предвиждащо приспадане от пенсиите на вноски за болест и майчинство, има право да извършва такова приспадане, което се изчислява съобразно съответното законодателство от платимата от въпросната институция пенсия, доколкото разходите за обезщетенията по членове 27, 28, 28а, 29, 31 и 32 са за сметка на институция на споменатата държава членка.

2. Когато, в посочените в член 28а случаи, съгласно законодателството на държава членка, на чиято територия пребивава даден пенсионер, придобиването на право на обезщетения за болест и майчинство зависят от плащането на вноски или от извършването на подобни плащания, тези вноски не се дължат по силата на пребиваването на въпросния пенсионер“.

- 9 Съгласно член 36, параграф 1 от Регламент № 1408/71 обезщетенията в натура, които се предоставят от институцията на една държава членка за сметка на институцията на друга държава членка, по силата по-конкретно на разпоредбите на членове 28, 28а и 33 от този регламент, се възстановяват в пълен размер.
- 10 Точка 1, букви а)—в) от раздел Р от приложение VI към Регламент № 1408/71 гласи следното:

„1. Здравно осигуряване

- а) Що се отнася до правото на обезщетения в натура съгласно законодателството в Нидерландия, лицата, които имат право на обезщетения в натура с цел да се изпълнят глави 1 и 4 на дял III на настоящия регламент, означава:
- і) лицата, които са задължени да започнат да се осигуряват при здравноосигурително дружество, съгласно член 2 от *Zorgverzekeringswet* (Закон за здравното осигуряване),

и

ii) доколкото не са включени в точка i), лицата, които пребивават в друга държава членка, и които съгласно настоящия регламент имат право на медицински грижи в държавата на пребиваването им, като разходите се поемат от Нидерландия.

б) Лицата, посочени в буква а), i), следва, в съответствие с разпоредбите на Zorgverzekeringswet (Закона за здравното осигуряване), [да] започнат да се осигуряват при здравноосигурително дружество, а лицата, посочени в буква а), ii), следва да се регистрират в College voor zorgverzekeringen (Съвета за здравно осигуряване).

в) Разпоредбите на Zorgverzekeringswet (Закона за здравното осигуряване) и Algemene wet bijzondere ziektekosten (Закона за общото осигуряване за специални медицински разходи), които се отнасят до задължението за плащане на вноски, се отнасят за лицата, посочени в буква а), както и за членовете на техните семейства. По отношение на членовете на семейството, вноските се начисляват на лицето, от което произтича правото на достъп до медицински грижи“.

11 Член 29 от Регламент № 574/72, който определя реда за прилагане на Регламент № 1408/71, предвижда под заглавие „Обезщетения в натура за пенсионери и членове на техните семейства, които не пребивават в държава членка, съгласно чието законодателство получават пенсия и имат право на обезщетения“:

„1. Съгласно разпоредбите на член 28, параграф 1 и член 28а от регламента, за да получава обезщетения в натура на територията на държавата членка, в която пребивава, пенсионер и членовете на неговото семейство се регистрират в институцията по мястото на пребиваване, като представят [...] удостоверение, че пенсионерът има право на посочените обезщетения за себе си и за членовете на

неговото семейство съгласно законодателството или едно от законодателствата, съгласно които се дължи пенсия.

2. Това [...] удостоверение се издава по искане на пенсионера от институцията или една от институциите, които отговарят за изплащането на пенсията, или по целесъобразност, от институцията, която е оправомощена да определя правото на обезщетения в натура, веднага щом пенсионерът отговаря на условията за придобиване на правото на такива обезщетения. Ако пенсионерът не представи [удостоверението], институцията по мястото на пребиваване го получава от институцията или институциите, които отговарят за изплащането на пенсията, или по целесъобразност, от институцията, която е оправомощена да издава такава [...] удостоверение. Докато чака да получи това [...] удостоверение, институцията по мястото на пребиваване може въз основа на приетите от нея документални доказателства временно да регистрира пенсионера и членовете на неговото семейство, [пребиваващи в същата държава членка]. Тази регистрация обвързва институцията, която отговаря за изплащането на обезщетения в натура, само ако последната институция е издала предвиденото в параграф 1 [...] удостоверение“.

12 Член 95 от посочения регламент предвижда, че сумата на обезщетенията в натура, предоставени съгласно разпоредбите на членове 28 и 28а от Регламент № 1408/71, се възстановява от компетентните институции на институциите, които са предоставили въпросните обезщетения, на основата на еднократно плащане, което е възможно най-близко по размер до действително направените разходи и чиито правила за изчисляване са определени в тази разпоредба.

13 Както следва от Решение № 153 на административната комисия на Европейските общности за социална сигурност на работниците мигранти от 7 октомври 1993 година относно образците на формулярите, необходими за прилагането на Регламенти (ЕИО) № 1408/71 и (ЕИО) № 574/72 на Съвета (Е 001, Е 103—Е 127) (ОВ L 244, 1994 г., стр. 22), изменено с Решение № 202 на административната комисия на Европейските общности за социална сигурност на работниците мигранти от 17 март 2005 година (ОВ L 77, 2006 г., стр. 1), формулярът Е 121 представлява удостоверението, необходимо за регистрирането на носител на правото на пенсия или на обезщетение за неработоспособност и на членовете на неговото семейство към институцията по тяхното място на пребиваване в

съответствие с разпоредбите на член 28 от Регламент № 1408/71 и член 29 от Регламент № 574/72.

Национална правна уредба

- 14 Преди 1 януари 2006 г. Законът относно здравноосигурителните каси (Ziekenfondswet, наричан по-нататък „ZFW“) е предвиждал задължителна законоустановена схема за здравно осигуряване на заетите лица с доходи, по-ниски от определен праг.
- 15 При определени условия тази задължителна законоустановена схема била приложима и за чуждестранни лица, които са носители на право на пенсия по силата на Закон за общо осигуряване за старост (Algemene Ouderdomswet, наричан по-нататък „AOW“) или на обезщетение по силата на Закон за осигуряване при неработоспособност (Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering, наричан по-нататък „WAO“).
- 16 За сметка на това, лицата, които не спадат към тази схема, за да бъдат осигурени срещу риска от заболяване, трябвало да сключат договор за частно осигуряване с осигурително дружество.
- 17 След 1 януари 2006 г. Законът за здравното осигуряване (Zorgverzekeringswet, наричан по-нататък „ZVW“) въвежда задължителна законоустановена схема за здравно осигуряване за всички лица, които пребивават или работят в Нидерландия.

18 Член 69 от посочения закон в редакцията му, приложима към 1 август 2008 г., има следното съдържание:

„1. Лицата, пребиваващи в чужбина, които в приложение на регламент на Съвета на Европейските общности или в приложение на регламент, приет по силата на Споразумението за Европейското икономическо пространство или на договор в областта на социалната сигурност, имат право, в случай на нужда, на грижи или на възстановяване на разноските за такива, както предвижда законодателството относно здравното осигуряване в тяхната страна на пребиваване, се явяват пред [CVZ], освен ако по силата на настоящия закон спадат към задължителното осигуряване.

2. Лицата, посочени в първа алинея, дължат вноска, чийто размер се определя с министерско постановление. За целите на прилагането на Закона за добавките за здравна помощ [Wet op de zorgtoeslag] една част от тази вноска, чийто размер ще бъде определен в посоченото постановление, се счита за премия за здравно осигуряване.

3. При неявяване в срок от четири месеца от възникването на правото, посочено в параграф 1, [CVZ] налага на лицето, което е трябвало да се яви, глоба в размер на 130% от определената с министерско постановление част от вноската, посочена в параграф 2, за период, равен на периода, изтекъл между деня на възникване на правото и деня на явяването на лицето, без да надвишава 5 години.

4. [CVZ] поема управлението на механизма, въведен с разпоредбите на първа алинея и с посочените в нея международни регламенти, и взема решенията във връзка с удържането и събирането на вноската, посочена във втора алинея [...]“.

- 19 Член 6.3.1, параграф 1 и член 6.3.2, параграф 1 от Правилника за здравно осигуряване (Regeling zorgverzekering) гласят съответно:

„Вноската, която се дължи за лице, посочено в член 69, първа алинея от [ZVW] се изчислява, като се умножи основният размер на вноската с число, което е равно на отношението между сумата на средните разходи за грижи за лице, здравноосигурено в държавата по пребиваване на това лице, и сумата на средните разходи за грижи за лице, здравноосигурено в Нидерландия.

[...]

Вноската по член 6.3.1 за лице, посочено в член 69, първа алинея от [ZVW], която дава право на пенсия или на обезщетение за неработоспособност, и за членовете на неговото семейство, се удържа от институцията, която предоставя пенсията или обезщетението, от тази пенсия или това обезщетение и се прехвърля на здравноосигурителната каса“.

- 20 Член 2.5.2, параграф 2 от Закона за прилагане и адаптиране на Закона за здравното осигуряване (Invoerings- en aanpassingswet Zorgverzekeringswet, наричан по-нататък „IZVW“) предвижда:

„Считано от 1 януари 2006 г. престава да действа споразумение относно осигуряването за медицински грижи или техните цени, сключено от името на или с лице, пребиваващо в чужбина, което в приложение на регламент на Съвета на Европейските общности или в приложение на регламент, приет по силата на Споразумението за Европейското икономическо пространство или на договор в областта на социалната сигурност, има право на грижи или на възстановяване на разходите за същите, както е предвидено в законодателството относно здравното осигуряване в неговата страна по пребиваване, доколкото това споразумение поражда права, равностойни на тези, на които заинтересованото

лице може да се позове от този момент нататък посредством прилагането на подобен регламент или договор, ако осигуреното лице е изпълнило преди 1 май 2006 г. задължението да се яви пред [CVZ] в съответствие с член 69 от [ZVW]“.

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

- 21 Всички жалбоподатели по главното производство са нидерландски граждани, пребиваващи в държава членка, различна от Кралство Нидерландия, в конкретния случай съответно Белгия, Испания, Франция и Малта, и са носители на право на пенсия по силата на AOW или на право на обезщетение по силата на WAO.

- 22 Преди 1 януари 2006 г. тези жалбоподатели, от които нито един не е осигурен въз основа на въведената с ZFW задължителна законоустановена схема за здравно осигуряване, за да бъдат осигурени срещу риска от заболяване, сключват договори за частно осигуряване с осигурителни дружества, установени, в зависимост от случая, в Нидерландия или в други държави членки.

- 23 След влизането в сила на ZVW на 1 януари 2006 г. CVZ приема, че ако пребиваваха в Нидерландия, за жалбоподателите по главното производство щеше да се прилага задължителната законоустановена схема за здравно осигуряване по ZVW, поради което занапред в съответствие с членове 28 и 28а от Регламент № 1408/71 те имат право на обезщетения в натура в държавата по тяхното пребиваване в тежест на институциите на държавата, отговорна за плащането на пенсията или обезщетението, тоест Нидерландия. Поради това CVZ изпраща формуляр E 121 на всеки от жалбоподателите, за да могат те да се регистрират към здравна каса в държавата по тяхното пребиваване. Г-н Ramaer, г-н Van der Nat и г-н Fokkens се регистрират, като последният от тях прави това „под

условие“. Г-н Van Delft, г-н Van Willigen и г-н Janssen, обратно, отказват да се регистрират.

- 24 На същата дата, 1 януари 2006 г., договорите за частно осигуряване на жалбоподателите по главното производство, които те са сключили с дружество, установено в Нидерландия, са развалени по силата на закона съгласно разпоредбите на IZVW. За сметка на това тези от тях, които са сключили подобен договор с дружество, установено в друга държава членка, го запазват.
- 25 С решения, приети в зависимост от случая през 2006 г. или 2007 г., CVZ удържа от пенсиите и обезщетенията за неработоспособност, плащани на жалбоподателите по главното производство, сума в размер на предвидената в член 69 от ZVW вноска, за да се ползват от задължителната законоустановена схема за здравно осигуряване, въведена с този закон.
- 26 Със съдебни решения от 31 януари и 17 декември 2008 г., Rechtbank te Amsterdam отхвърля подадените от жалбоподателите по главното производство жалби, с които се оспорват тези решения.
- 27 Жалбоподателите подават въззивна жалба пред Centrale Raad van Beroep срещу тези съдебни решения.
- 28 Според акта за преюдициално запитване всички жалбоподатели по главното производство поддържат в тази въззивна жалба, че членове 28 и 28а от Регламент № 1408/71 не съдържат задължителни норми, които имат за цел да определят приложимата правна уредба, въз основа на която те да са автоматично подчинени на схемата за обезщетения в натура на държавата членка на пребиваване. Напротив, тези жалбоподатели считат, че разполагат с възможност за

избор — или да се регистрират посредством формуляра E 121 пред компетентната институция на държавата на пребиваване съгласно член 29 от Регламент № 574/72, за да получават обезщетенията в натура в тази държава на основание членове 28 и 28а от Регламент № 1408/71, или, ако не се регистрират пред посочената институция, да сключат договор за частно осигуряване. В последния случай държавата членка, отговорна за плащането на пенсиите или обезщетенията за неработоспособност, не може да събира вноски на основание член 33 от посочения регламент, тъй като тогава обезщетенията в натура не са за сметка на институция на тази държава.

- 29 Освен това, отново според акта за преюдициално запитване, всички жалбоподатели по главното производство изтъкват нарушение на правата, които те извеждат от членове 21 ДФЕС и 45 ДФЕС, с мотива, че са принудени да платят вноска за обезщетения в държавата на пребиваване, които те не искат да получават, тъй като според тях те са по-малко благоприятни. За сметка на това те желаят запазването на положението отпреди 1 януари 2006 г., за да могат самите те да сключат договори за частно осигуряване за всички медицински разходи.
- 30 От акта за преюдициално запитване е видно, че от своя страна CVZ поддържа, че правото на обезщетения в натура съгласно членове 28 и 28а от Регламент № 1408/71 не зависи от регистрирането пред компетентната институция на държавата на пребиваване, така че дори заинтересованите лица да не са се регистрирали пред същата и следователно да не са се позовали на произтичащото от тези разпоредби право на обезщетения в натура, държавата членка, която отговаря за изплащането на пенсията или на обезщетението, има право да направи удържка от същите. В противен случай ще се накърни солидарността на схемата за социално осигуряване, защото всяко заинтересовано лице би могло да си позволи да изчака момента, в който има нужда от грижи, за да се регистрира, и следователно — за да дължи плащането на вноски.
- 31 Запитващата юрисдикция отбелязва, че редица данни изглежда показват, че Регламент № 1408/71 изключва правото на избор, на което жалбоподателите по главното производство се позовават. Действително, посоченият регламент

определя по обвързващ начин държавата, която трябва да предостави обезщетенията на заинтересованото лице, и държавата, за сметка на която се дължат тези обезщетения. Впрочем, когато Регламент № 1408/71 предвижда право на избор, той прави това по изричен начин. За сметка на това, както от член 29 от Регламент № 574/72, така и от Решение от 3 юли 2003 г. по дело Van der Duin и ANOZ Zorgverzekeringen (С-156/01, Recueil, стр. I-7045, точка 40) може да се направи изводът, че регистрирането пред институцията на държавата на пребиваване е елементът, който води до прилагането на членове 28 и 28а от Регламент № 1408/71. При тези условия, при липса на такава регистрация, разходите на жалбоподателите по главното производство не са за сметка на компетентните институции в Нидерландия по смисъла на член 33 от Регламент № 1408/71, тъй като в такъв случай не може да им се предостави никакво обезщетение. Следователно не всички условия за прилагане, предвидени в тази разпоредба за удържането на вноската, са изпълнени.

- 32 Освен това според запитващата юрисдикция, ако правото на избор, на което се позовават жалбоподателите, се изключва от Регламент № 1408/71, въпросът, който се поставя, е дали удържаната съгласно член 69 от ZVW и член 33 от посочения регламент вноската е в противоречие с членове 21 ДФЕС и/или 45 ДФЕС.
- 33 В това отношение споменатата юрисдикция отбелязва, че макар прилагането на коефициент по мястото на пребиваване да води до намаляване на сумата, дължима от чуждестранните лица, спрямо сумата, дължима от местните лица, и макар правото на Съюза да не гарантира на работник, че преместването на неговата дейност или местожителство в друга държава членка няма да има последици в областта на социалното осигуряване, остава обстоятелството, че за жалбоподателите по главното производство, които вече са осигурени с договор за частно осигуряване към датата на влизане в сила на ZVW, вследствие на това прилагане за тях може да стане по-неизгодно да продължават да се позовават на правото си да се движат и да пребивават свободно извън Нидерландия. Всъщност, от една страна, те би трябвало да понесат по-големи разходи за здравно осигуряване, и от друга страна, те биха ползвали грижи при по-неблагоприятни условия. Макар да е възможно стремежът на нидерландския законодател да предвиди задължително здравно осигуряване в полза на всички лица, пребиваващи в Нидерландия, да се разглежда като мотив, основан на обективни съображения от общ интерес, съответствието с принципа на пропорционалност на

задължението да се плати вноска за тази цел, дори без да е извършено регистриране в държавата на пребиваване, не проличава ясно.

34 При тези условия Centrale Raad van Beroep решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Трябва ли членове 28, 28а и 33 от Регламент № 1408/71, разпоредбите на точка 1, букви а) и б) от раздел Р от приложение VI към Регламент № 1408/71 и член 29 от Регламент № 574/72 да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална разпоредба като член 69 от [ZVW], доколкото тя предвижда, че носителят на правото на пенсия или на обезщетение за неработоспособност, който по принцип може да се позове на правото по членове 28 и 28а от Регламент № 1408/71, е длъжен да се яви пред [CVZ] и че от неговата пенсия или обезщетение за неработоспособност трябва да се удържа вноска, дори и той да не е регистриран по смисъла на член 29 от Регламент № 574/72?

2) Трябва ли член [21 ДФЕС] или член [45 ДФЕС] да се тълкува в смисъл, че не допуска национална разпоредба като член 69 от [ZVW], доколкото тя предвижда, че гражданин на [Съюза], който по принцип може да се позовава на правото по членове 28 и 28а от Регламент № 1408/71, е длъжен да се яви пред [CVZ] и от неговата пенсия или обезщетение за неработоспособност трябва да се удържа вноска, дори и той да не е регистриран по смисъла на член 29 от Регламент № 574/72?“.

35 По искане на запитващата юрисдикция председателят на Съда взе решение, че това дело трябва да се разгледа с предимство по силата на член 55, параграф 2, първа алинея от Процедурния правилник на Съда.

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос

- ³⁶ С първия си въпрос запитващата юрисдикция иска да се установи дали членове 28, 28а и 33 от Регламент № 1408/71 във връзка с член 29 от Регламент № 574/72 трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат правна уредба на държава членка като разглежданата в главното производство, която предвижда, че носителите на право на пенсия или на обезщетение за неработоспособност, дължими съгласно законодателството на тази държава, които подобно на жалбоподателите по главното производство пребивават в друга държава членка, трябва — за да получават в тази държава обезщетения за болест в натура, на които те имат право за сметка на първата държава членка — от една страна, да се явят пред компетентната институция на същата, и от друга страна, да платят — под формата на удръжка от посочената пенсия или обезщетение за неработоспособност — вноска на основание на посочените обезщетения в натура, дори когато не са се регистрирали в компетентната институция на държавата членка по тяхното пребиваване.
- ³⁷ От акта за преюдициално запитване е видно, че този въпрос е поставен в рамките на спор относно законността на изискваните от страна на нидерландските органи вноски от жалбоподателите по главното производство на основание обезщетенията за болест в натура, предоставяни по силата на членове 28 и 28а от Регламент № 1408/71 в държавата членка по тяхното пребиваване за сметка на Кралство Нидерландия, вследствие на влизането в сила в тази държава членка на 1 януари 2006 г. на нова задължителна законоустановена схема за здравно осигуряване, въведена със ZVW, която, заменяйки схемата, предвидена преди тази дата от ZFW само за заетите лица с доходи под определени прагове, занапред се прилага за всички лица, които пребивават или работят в тази държава членка.

- 38 В това отношение следва в самото начало да се припомни, че членове 28 и 28а от Регламент № 1408/71 установяват „стъпковителна норма“, която позволява да се определи институцията, която следва да предоставя посочените в тези разпоредби обезщетения, както и приложимото законодателство, за носителите на право на пенсия или на обезщетение за неработоспособност, пребиваващи в държава членка, различна от държавата, която отговаря за изплащането на посочената пенсия или обезщетение за неработоспособност (вж. Решение от 10 януари 1980 г. по дело *Jordens-Vosters*, 69/79, Recueil, стр. 75, точка 12, Решение от 10 май 2001 г. по дело *Rundgren*, C-389/99, Recueil, стр. I-3731, точки 43 и 44, както и Решение по дело *Van der Duin* и *ANOZ Zorgverzekeringen*, посочено по-горе, точка 39).
- 39 Съгласно член 28 от Регламент № 1408/71 носителите на право на пенсия или на обезщетение за неработоспособност, дължими на основание законодателството на една държава членка, които пребивават в друга държава членка, в която те нямат право на обезщетения за болест в натура, получават за сметка на държавата, която отговаря за изплащането на посочената пенсия или обезщетение за неработоспособност, тези обезщетения от компетентната институция на държавата членка по тяхното пребиваване, доколкото биха имали право на тях по силата на законодателството на държавата, която отговаря за изплащането на пенсията или обезщетението за неработоспособност, ако те пребиваваха на нейна територия (вж. Решение по дело *Van der Duin* и *ANOZ Zorgverzekeringen*, посочено по-горе, точки 40, 47 и 53).
- 40 Член 28а от Регламент № 1408/71 предвижда сравнимо по същество правило, когато правото на обезщетения за болест в натура съществува в държавата членка на пребиваване, в която това право на обезщетения не подлежи на условия за осигуряване или заетост, и то, за да не се санкционират държавите членки, чието законодателство предоставя право на обезщетения в натура само на основание на пребиваването на тяхна територия (вж. Решение по дело *Rundgren*, посочено по-горе, точки 43 и 45).
- 41 От това следва, че в конкретния случай след влизането в сила на ZVW носителите на право на пенсия или на обезщетение за неработоспособност, дължими съгласно нидерландското законодателство — като жалбоподателите по главно-то производство — които пребивават в държава членка, различна от Нидерландия, и които преди тази дата не се обхващат от разпоредбите на членове 28 и 28а от Регламент № 1408/71 — тъй като са изключени с оглед на тяхното равнище на доходи и независимо от мястото им на пребиваване от получаването

на предвидените от задължителната законоустановена схема за здравно осигуряване обезщетения за болест — считано от 1 януари 2006 г. се обхващат от разпоредбите на посочените членове.

- 42 По силата на точка 1, букви а) и б) от раздел Р от приложение VI към Регламент № 1408/71 тези носители на право на пенсия или на обезщетение за неработоспособност, които за сметка на Кралство Нидерландия имат право на обезщетения за болест в натура в държавата членка по тяхното пребиваване съгласно членове 28 и 28а от този регламент, трябва да се явят за тази цел пред CVZ. Освен това съгласно член 29 от Регламент № 574/72, за да получават тези обезщетения, те трябва и да се регистрират в компетентната институция в държавата членка по тяхното пребиваване, като представят удостоверение, че имат право на посочените обезщетения съгласно законодателството на държавата членка, която отговаря за изплащането на пенсията или обезщетението за неработоспособност. Това удостоверение е формуляр E 121.
- 43 От представените пред Съда данни по преписката е видно, че в конкретния случай задължението да се явят пред CVZ, което имат носителите на право на пенсия или на обезщетение за неработоспособност, дължими съгласно нидерландското законодателство, които пребивават в държава членка, различна от Нидерландия, за да получават в тази държава обезщетения за болест в натура съгласно членове 28 и 28а от Регламент № 1408/71, макар да е споменато в текста на първия преюдициален въпрос, се поставя под съмнение в рамките на спора по главното производство само доколкото води до удържане от страна на посочената държава от пенсията или от обезщетението за неработоспособност на вноските, чиято законност се оспорва.
- 44 При тези условия следва да се приеме, че с първия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали носителите на право на пенсия или на обезщетение за неработоспособност като жалбоподателите по главното производство, които пребивават в държава членка, различна от държавата членка, която отговаря за изплащането на пенсията или обезщетението за неработоспособност, могат, като не се регистрират в компетентната институция в държавата членка, в която пребивават, да изберат за тях да не се прилага Регламент № 1408/71, и следователно — да се откажат от получаването на предоставяните в последната държава членка обезщетения по членове 28 и 28а от този регламент, и по този начин да не са задължени да плащат дължими на това основание

вноски съгласно член 33 от посочения регламент в държавата членка, която отговаря за изплащането на пенсията или обезщетението за неработоспособност.

- 45 В самото начало г-н Janssen и г-н Fokkens въпреки това поддържат, че противно на предположението на запитващата юрисдикция, тяхното положение се урежда не от членове 28 и 28а от Регламент № 1408/71, а от член 13, параграф 2, буква е) от този регламент, по силата на който, щом като нидерландското законодателство вече не се прилага за тях поради прекратяването на професионалната им дейност в Нидерландия, за тях се прилага изключително законодателството на държавата членка по тяхното пребиваване, без те да разполагат с каквато и да е възможност за избор. Следователно Кралство Нидерландия не било компетентно да удържа вноската във връзка с такива обезщетения.
- 46 В това отношение следва да се припомни, че съгласно член 13, параграф 2, буква е) от Регламент № 1408/71 лице, за което престане да бъде приложимо законодателството на една държава членка, без законодателството на друга държава членка да стане приложимо за него по силата на разпоредбите на член 13, параграф 2, букви а)—г), или членове 14—17 от същия регламент, е подчинено на законодателството на държавата членка, на чиято територия то пребивава. Според постоянната съдебна практика посоченият член 13, параграф 2, буква е) е приложим по-специално за лицата, които са прекратили окончателно всякаква дейност (Решение от 11 юни 1998 г. по дело Kuusijärvi, C-275/96, Recueil, стр. I-3419, точки 39 и 40, както и Решение от 11 ноември 2004 г. по дело Adanez-Vega, C-372/02, Recueil, стр. I-10761, точка 24).
- 47 Тази обща разпоредба обаче от дял II от Регламент № 1408/71, озаглавен „Определяне на приложимото законодателство“, намира приложение само доколкото особените разпоредби за различните категории обезщетения от дял III от същия регламент не я дерогират (вж. Решение от 27 май 1982 г. по дело Aubin, 227/81, Recueil, стр. 1991, точка 11).

- 48 Същевременно точно членове 28 и 28а от дял III, глава 1, озаглавена „Болест и майчинство“, от този регламент дерогират тези общи норми, що се отнася до предоставянето на обезщетения за болест в натура на носителите на право на пенсия или на обезщетение за неработоспособност, които пребивават в държава членка, различна от държавата, която отговаря за изплащането на посочената пенсия или обезщетение за неработоспособност.
- 49 Следователно в дело като това по главното производство запитващата юрисдикция правилно е изключила прилагането на член 13, параграф 2, буква е) от Регламент № 1408/71 в полза на членове 28 и 28а от този регламент.
- 50 В това отношение запитващата юрисдикция поставя по същество въпроси, от една страна, относно императивния характер на въведената с посочените членове 28 и 28а схема за носителите на право на пенсия или на обезщетение за неработоспособност, които попадат в приложното поле на тези разпоредби, и от друга страна, относно задължението на същите да плащат вноски във връзка с предвидените в тези разпоредби обезщетения.
- 51 На първо място, що се отнася до възможността за носителите на право на пенсия или на обезщетение за неработоспособност, които пребивават в държава членка, различна от държавата, която отговаря за изплащането им, да се откажат от прилагането на предвидената в членове 28 и 28а от Регламент № 1408/71 схема, следва да се отбележи, че според постоянната съдебна практика разпоредбите на Регламент № 1408/71, които определят приложимото законодателство, формират система от стълкновителни норми, чийто пълен характер води до отнемане от националните законодатели на правомощието да определят обхвата и условията за прилагане на тяхното национално законодателство в тази област, що се отнася до лицата, които са подчинени на същото, и до територията, в рамките на която националните разпоредби пораждат своето действие (вж. по-специално Решение по дело Adanez-Vega, посочено по-горе, точка 18 и цитираната съдебна практика).
- 52 Тъй като обаче предвидените в Регламент № 1408/71 стълкновителни норми по този начин са наложени императивно на държавите членки, на по-силно

основание не може да се приеме, че социалноосигурените лица, които се обхващат от приложното поле на тези норми, могат да се противопоставят на действието им, разполагайки с избор да се отклонят от тях. Всъщност прилагането на въведената с Регламент № 1408/71 система от стълкновителни норми зависи само от обективното положение, в което се намира заинтересованият работник (вж. в този смисъл Решение от 12 декември 1967 г. по дело *Couture*, 11/67, *Recueil*, стр. 487 и 500, Решение от 13 декември 1967 г. по дело *Guissart*, 12/67, *Recueil*, стр. 551 и 562, и Решение от 29 юни 1994 г. по дело *Aldewereld*, C-60/93, *Recueil*, стр. I-2991, точки 16—20).

- 53 В този контекст Съдът вече е постановил, що се отнася до работниците мигранти, че нито Договорът за функционирането на ЕС, по-специално член 45 от него, нито Регламент № 1408/71 предоставят на тези работници избора да се откажат предварително от ползването на механизма, установен по-специално с член 28, параграф 1 от посочения регламент (Решение от 5 март 1998 г. по дело *Molenaar*, C-160/96, *Recueil*, стр. I-843, точка 42).
- 54 Впрочем, когато Регламент № 1408/71 предоставя на социалноосигурените лица, които попадат в неговото приложно поле, право на избор относно приложимото законодателство, той го предвижда изрично (Решение по дело *Aubin*, посочено по-горе, точка 19).
- 55 Разбира се, както подчертават г-н *Van Delft* и г-н *Van Willigen*, такъв по-специално е случаят на член 17а от Регламент № 1408/71, който позволява на носителите на право на пенсия или на обезщетение за неработоспособност, дължими съгласно законодателството на една или повече държави членки, които пребивават в друга държава членка, да поискат да бъдат освободени от прилагането на законодателството на последната държава членка, при условие че не са подчинени на това законодателство поради упражняването на професионална дейност.
- 56 Безспорно е обаче, че тази разпоредба от дял II от Регламент № 1408/71 не е приложима по дело като разглежданото в главното производство, тъй като — както признават г-н *Van Delft* и г-н *Van Willigen* — членове 28 и 28а от посочения регламент съдържат особени дерогационни правила относно обезщетенията за

болест, дължими на тези носители на право на пенсия или на обезщетение за неработоспособност.

- 57 Обратно, както посочва генералният адвокат в точка 47 от заключението си, членове 28 и 28а от Регламент № 1408/71 не предоставят никакво право на избор на носителите на право на пенсия и на обезщетение за неработоспособност, които се обхващат от тези разпоредби. Всъщност член 28 от този регламент предвижда императивно, че когато носителят на право на пенсия или на обезщетение за неработоспособност, дължими съгласно законодателството на една държава членка, пребивава в друга държава членка, в която той няма право на обезщетения, той въпреки това „получава“ обезщетения в натура от компетентната институция на тази държава членка, доколкото би имал право на това, ако пребиваваше в държавата членка, която отговаря за изплащането на неговата пенсия или обезщетение за неработоспособност. Също така, когато държавата членка на пребиваване предвижда право на обезщетения в натура, член 28а от Регламента налага, без да предоставя друга възможност, на държавата членка, която отговаря за изплащането на пенсията или обезщетението, да поеме за своя сметка тези обезщетения, доколкото носителят на посоченото право на пенсия или на обезщетение за неработоспособност би имал право на това, ако пребиваваше в държавата членка, която отговаря за изплащането на пенсията или обезщетението за неработоспособност.
- 58 Жалбоподателите по главното производство обаче твърдят, че съгласно член 29 от Регламент № 574/72, за да „получава“ обезщетения в натура по силата на членове 28 и 28а от Регламент № 1408/71 в държавата членка по неговото пребиваване, носителят на право на пенсия или на обезщетение за неработоспособност трябва да се регистрира в компетентната институция на тази държава, като представи удостоверение под формата на формуляр Е 121, че има право на тези обезщетения по силата на законодателството, съгласно което се дължи пенсията или обезщетението.
- 59 В това отношение същите жалбоподатели поддържат, че в точки 40, 47 и 53 от Решение по дело Van der Duin и ANOZ Zorgverzekeringen, посочено по-горе, Съдът е постановил, че „веднъж след като“ носителят на право на пенсия или на обезщетение за неработоспособност се е включил във въведената с член 28 от Регламент № 1408/71 схема, регистрирайки се в институцията на държавата

членка на пребиване, той има право на обезщетения в натура в последната държава. От това следвало, че липсата на регистрация в компетентната институция на държавата членка на пребиваване позволява на носителя на право на пенсия или на обезщетение за неработоспособност, дължими съгласно законодателството на друга държава членка, да се откаже от правото на обезщетения в натура в държавата членка на пребиваване.

- 60 Тези доводи обаче не могат да бъдат приети.
- 61 Всъщност, като издава формуляр E 121, компетентната институция на дадена държава членка само обявява, че съответното социалноосигурено лице би имало право на обезщетения в натура по силата на законодателството на тази държава, ако пребиваваше в нея (вж. по аналогия Решение от 10 февруари 2000 г. по дело FTS, C-202/97, Recueil, стр. I-883, точка 50, както и Решение от 30 март 2000 г. по дело Banks и др., C-178/97, Recueil, стр. I-2005, точка 53).
- 62 Тъй като този формуляр е чисто декларативен, неговото предоставяне на компетентната институция на дадена държава членка с оглед на регистрирането на съответното социалноосигурено лице в тази държава не може да представлява условие за възникването на правото на обезщетения в тази държава членка.
- 63 От това следва, че предвиденото в член 29 от Регламент № 574/72 регистриране в компетентната институция на държавата членка на пребиваване представлява единствено административна формалност, чието осъществяване е необходимо, за да се осигури ефективно предоставяне на обезщетенията в натура в тази държава членка съгласно членове 28 и 28а от Регламент № 1408/71. Именно в този смисъл следва да се разбират точки 40, 47 и 53 от Решение по дело Van der Duin и ANOZ Zorgverzekeringen, посочено по-горе, в които Съдът установява, че едва след като носителите на право на пенсия или на обезщетение за неработоспособност са се регистрирали в посочената институция, те получават обезщетения в натура от същата тази институция съгласно член 28 от Регламент № 1408/71 и член 29 от Регламент № 574/72.

- 64 Следователно, щом като носителят на право на пенсия или на обезщетение за неработоспособност, дължими съгласно законодателството на дадена държава членка, попада в описаното в членове 28 и 28а от Регламент № 1408/71 обективно положение, съдържащата в тези разпоредби стълкновителна норма се прилага за него, без той да може да се откаже от нея, като не се регистрира съгласно член 29 от Регламент № 574/72 в компетентната институция на държавата членка по неговото пребиваване.
- 65 Поради това членове 28 и 28а от Регламент № 1408/71 имат императивен характер за социалноосигурените лица, които попадат в тяхното приложно поле.
- 66 На второ място, що се отнася до задължението за плащане на вноски в държавата членка, която отговаря за изплащането на пенсията или на обезщетението за неработоспособност, г-н Janssen и г-н Fokkens твърдят, че във всеки случай прилагането на членове 28 и 28а от Регламент № 1408/71 не може да обоснове задължаването им да правят вноски по въведената със ZVW задължителна законоустановена схема за здравно осигуряване, тъй като при липсата на пребиваване или на трудова дейност в Нидерландия те нямат право в рамките на това ново законодателство на обезщетения за болест в натура в тази държава членка. Всъщност, за разлика от ZFW, ZVW изключвал изрично чуждестранните лица от приложното си поле.
- 67 Тези доводи обаче не вземат предвид, че — както е видно от точки 37—41 от настоящото решение — членове 28 и 28а от Регламент № 1408/71 съдържат „стълкновителна норма“, по силата на която носителите на право на пенсия или на обезщетение за неработоспособност, които пребивават в държава членка, различна от държавата, която отговаря за изплащането на пенсията или обезщетението за неработоспособност, имат право за сметка на последната държава на обезщетения за болест в натура в държавата членка по тяхното пребиваване, доколкото биха имали право на тях съгласно законодателството на държавата, която отговаря за изплащането на пенсията или обезщетението за неработоспособност, ако те пребиваваха на нейна територия.

- 68 Следователно, макар да е точно — което не е оспорено — че ZVW не се прилага за носителите на право на пенсия или на обезщетение за неработоспособност, дължими съгласно нидерландското законодателство, които — както жалбоподателите по главното производство — пребивават в държава членка, различна от Нидерландия, остава обстоятелството, че щом като посочените жалбоподатели биха имали право на обезщетения за болест в натура в Нидерландия по силата на ZVW, ако пребиваваха в тази държава членка, те имат право по силата на въведената с членове 28 и 28а от Регламент № 1408/71 схема да получават за сметка на същата държава тези обезщетения в държавата членка по тяхното пребиваване.
- 69 В това отношение следва да се припомни, че съгласно член 33, параграф 1 от Регламент № 1408/71 институцията на държава членка, която отговаря за изплащането на пенсия или обезщетение за неработоспособност и която прилага законодателство, предвиждащо приспадане от пенсиите или обезщетенията на вноски за болест, има право да извършва такова приспадане от платимата от нея пенсия или обезщетение за неработоспособност, доколкото разходите за обезщетенията по членове 28 и 28а от посочения регламент са за сметка на институцията на споменатата държава членка.
- 70 В конкретния случай е установено, че нидерландското законодателство, по силата на което се дължи пенсия или обезщетение за неработоспособност на жалбоподателите по главното производство, предвижда такова удържане на вноски.
- 71 В рамките обаче на въведената с членове 28 и 28а от Регламент № 1408/71 схема обезщетенията в натура се предоставят на носителя на право на пенсия или на обезщетение за неработоспособност от компетентната институция на държавата членка на пребиваване за сметка на държавата членка, която отговаря за изплащането на пенсията или обезщетението за неработоспособност.
- 72 При тези условия, както следва от изложеното по-горе, щом като носителите на право на пенсия или на обезщетение за неработоспособност, които се обхващат от членове 28 и 28а от Регламент № 1408/71, предвид императивния характер на въведената с тези разпоредби схема не могат да изберат да се откажат от

правото на обезщетения в натура в държавата членка по тяхното пребиваване, като не се регистрират в компетентната институция на тази държава членка, такава липса на регистрация не може да доведе до освобождаването им от плащането на вноски в държавата членка, която отговаря за изплащането на тяхната пенсия или обезщетение за неработоспособност, защото във всеки случай разходите за тях остават за сметка на последната държава, тъй като те не могат да се отклонят от предвидената в посочения регламент схема.

73 Разбира се, при липсата на регистрация в компетентната институция на държавата членка на пребиваване такова социалноосигурено лице не може ефективно да получава посочените обезщетения в тази държава и следователно не поражда никакви разходи, които държавата членка, която отговаря за изплащането на пенсията или обезщетението за неработоспособност, трябва да възстанови на държавата членка по неговото пребиваване съгласно член 36 от Регламент № 1408/71 във връзка с член 95 от Регламент № 574/72.

74 Това обстоятелство обаче по никакъв начин не засяга съществуването на правото на обезщетения и следователно корелативното задължение за плащане на компетентните институции на държавата членка, въз основа на чиято правна уредба съществува това право, на вноските, дължими като насрещна престация за понесения от нея риск по силата на разпоредбите на Регламент № 1408/71. Всъщност, както Съдът вече е постановил, няма норма в правото на Съюза, която да налага на компетентната институция на държава членка, преди да извърши формалностите по участие на социалноосигурено лице в схема за здравно осигуряване и да започне да удържа съответните вноски, да провери дали това социалноосигурено лице може да се ползва действително от всички обезщетения по тази схема (Решение по дело Molenaar, посочено по-горе, точка 41).

75 Както нидерландското правителство и Европейската комисия изтъкват, такова задължение за плащане на вноски поради наличието на право на обезщетения, дори при липсата на действително получаване на посочените обезщетения, е присъщо на прилагания от националните схеми за социална сигурност принцип на солидарност, тъй като при липсата на такова задължение заинтересованите

лица могат да бъдат насърчени да изчакат материализирането на риска, преди да допринасят за финансирането на тази схема.

76 Твърдяното от г-н Van Delft и г-н Van Willigen обстоятелство, че предвид възрастта си те — които са били и остават осигурени срещу риска от заболяване в рамките на договорите за частно осигуряване — нямат никакъв интерес да възприемат този вид спекулативни поведения, е ирелевантно в това отношение, тъй като е установено, че рискът от такова поведение не може да бъде изключен, що се отнася поне до част от социално осигурените лица, които се обхващат от разглежданата схема за социално осигуряване. За да не бъде лишена от същественото в съдържанието си, солидарността на такава схема трябва всъщност да бъде гарантирана по обвързващ начин от всички обхванати от нея социално осигурени лица, независимо от индивидуалното поведение, което всеки от тях може да възприеме според личните си параметри.

77 Освен това г-н Van Delft и г-н Van Willigen неправилно твърдят, че държавата членка, която отговаря за изплащането на пенсията или обезщетението за неработоспособност, не може да изведе доводи от солидарността на разглежданата схема, при положение че не понася риска от предоставяне на обезщетенията за болест в натура в държавата членка на пребиваване.

78 Всъщност, макар по силата на член 95 от Регламент № 574/72 размерът на предоставените съгласно членове 28 и 28а от Регламент № 1408/71 обезщетения да се възстановява по принцип на институцията на държавата членка на пребиваване от компетентната институция на държавата членка, която отговаря за изплащането на пенсията или обезщетението за неработоспособност, чрез еднократно плащане, остава обстоятелството, че това плащане е предназначено да покрие всички предоставени на заинтересованите лица обезщетения в натура и че неговият размер е в зависимост от средните годишни разходи за медицинските грижи за носителя на право на пенсия или на обезщетение за неработоспособност в държавата членка на пребиваване — еднократно плащане, което според посочената разпоредба е „възможно най-близо“ по размер до

действителните разходи (вж. в този смисъл Решение по дело Van der Duin и ANOZ Zorgverzekeringen, посочено по-горе, точка 44).

- 79 От това следва, че държавата членка, която отговаря за изплащането на пенсията или на обезщетението за неработоспособност на носител на правото, който пребивава в друга държава членка, понася съществената част от риска, свързан с предоставянето на обезщетения за болест в натура в държавата членка, в която същият пребивава.
- 80 С оглед на изложеното по-горе на първия въпрос следва да се отговори, че членове 28, 28а и 33 от Регламент № 1408/71 във връзка с член 29 от Регламент № 574/72 трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат правна уредба на държава членка като разглежданата в главното производство, която предвижда, че носителите на право на пенсия или на обезщетение за неработоспособност, длъжими съгласно законодателството на тази държава, които пребивават в друга държава членка, в която съгласно посочените членове 28 и 28а те имат право на обезщетения за болест в натура, предоставяни от компетентната институция на тази държава членка, трябва да плащат — под формата на удържка от посочената пенсия или обезщетение за неработоспособност — вноска на основание на посочените обезщетения в натура, дори когато не са се регистрирали в компетентната институция на държавата членка по тяхното пребиваване.

По втория въпрос

- 81 С втория си въпрос запитващата юрисдикция иска да се установи дали членове 21 ДФЕС и 45 ДФЕС трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат правна уредба на държава членка като разглежданата в главното производство, която предвижда, че носителите на право на пенсия или на обезщетение за неработоспособност, длъжими съгласно законодателството на тази държава, които пребивават в друга държава членка, в която съгласно членове 28 и 28а от Регламент № 1408/71 имат право на обезщетения за болест в натура, предоставяни от компетентната институция на последната държава членка, трябва, от една страна, да се явят пред компетентната институция на държавата членка, която отговаря

за изплащането на пенсията или обезщетението за неработоспособност, и от друга страна, да плащат — под формата на удържака от посочената пенсия или обезщетение за неработоспособност — вноска на основание на посочените обезщетения в натура, дори когато не са се регистрирали в компетентната институция на държавата членка по тяхното пребиваване.

82 Както вече е видно от точка 43 от настоящото решение, задължението за посочените носители на право на пенсия или на обезщетение за неработоспособност да се явят пред CVZ, за да получават обезщетения за болест в натура съгласно членове 28 и 28а от Регламент № 1408/71, не е поставено само по себе си под въпрос в рамките на спора по главното производство.

83 При тези условия вторият въпрос следва да се разбира в смисъл, че по същество има за цел да се установи дали членове 21 ДФЕС и 45 ДФЕС не допускат национална правна уредба като разглежданата в главното производство, която в съответствие с членове 28, 28а и 33 от Регламент № 1408/71 предвижда, че носителите на право на пенсия или на обезщетение за неработоспособност, които пребивават в държава членка, различна от държавата, която отговаря за изплащането им, са длъжни да плащат вноски в последната държава за предоставянето на обезщетения за болест в натура в държавата членка по тяхното пребиваване, дори когато не са се регистрирали в компетентната институция на същата.

84 Следва да се припомни, че както от практиката на Съда, така и от член 168, параграф 7 ДФЕС произтича, че правото на Съюза не засяга компетентността на държавите членки да уреждат своите системи за социална сигурност и да приемат по-специално разпоредби, предназначени за организирането и предоставянето на здравни услуги и на медицински грижи. При липса на хармонизация на равнището на Европейския съюз законодателството на всяка държава членка трябва да определи условията за предоставяне на обезщетения в областта на социалното осигуряване. При упражняването на това правомощие обаче държавите членки трябва да спазват правото на Съюза, по-специално разпоредбите на Договора относно свободното движение на работници или още относно свободата, призната на всички граждани на Съюза, да се движат и да пребивават на територията на държавите членки (в този смисъл вж. по-специално Решение от 16 юли 2009 г. по дело Von Chamier-Glisczinski, C-208/07, Сборник,

стр. I-6095, точка 63 и цитираната съдебна практика, както и Решение от 15 юни 2010 г. по дело Комисия/Испания, C-211/08, Сборник, стр. I-5267, точка 53).

- 85 При това положение тълкуването на Регламент № 1408/71, дадено от Съда в отговор на първия въпрос, трябва да се схваща независимо от разрешението, което би произтекло от евентуалната приложимост на разпоредбите на първичното право. Всъщност констатацията, че една национална мярка може да е в съответствие с акт на вторичното право — в случая Регламент № 1408/71 — не води до извеждането ѝ от приложното поле на разпоредбите на Договора (вж. по-специално Решение от 16 май 2006 г. по дело *Watts*, C-372/04, Recueil, стр. I-4325, точка 47, Решение по дело *Von Chamier-Glisczinski*, посочено по-горе, точка 66 и Решение по дело Комисия/Испания, посочено по-горе, точка 45).
- 86 Следователно прилагането на членове 28, 28а и 33 от Регламент № 1408/71 към положение като разглежданото в главното производство не изключва само по себе си възможността жалбоподателите по главното производство да се противопоставят на основание първичното право на удържането на вноски от компетентната институция на държавата членка, която отговаря за изплащането на пенсията или обезщетението за неработоспособност, за предоставянето на обезщетения за болест в натура от компетентната институция на държавата членка по тяхното пребиваване (вж. по аналогия Решение по дело *Von Chamier-Glisczinski*, посочено по-горе, точка 66).
- 87 В конкретния случай следва предварително да се разгледа дали положение като разглежданото в главното производство попада в приложното поле на разпоредбите, посочени във втория поставен въпрос, а именно членове 21 ДФЕС и 45 ДФЕС.
- 88 Най-напред, що се отнася до приложимостта на член 45 ДФЕС, следва в самото начало да се припомни, че в правото на Съюза понятието за работник не е

еднозначно, а се променя според разглежданата област на приложение. По този начин използваното в рамките на член 45 ДФЕС понятие за работник не съпада задължително с това по член 48 ДФЕС и по Регламент № 1408/71 (вж. Решение по дело *Von Chamier-Glisczinski*, посочено по-горе, точка 68 и цитираната съдебна практика).

89 Що се отнася до член 45 ДФЕС, съгласно постоянната съдебна практика понятието „работник“ по смисъла на тази разпоредба има самостоятелно значение, присъщо на правото на Съюза, и не трябва да се тълкува ограничително. За работник трябва да се счита всяко лице, което извършва реални и ефективни дейности, с изключение на дейностите, които са толкова незначителни, че се явяват странични и допълнителни. Съгласно тази съдебна практика характерно за трудовото правоотношение е обстоятелството, че през определен период от време лицето предоставя работна сила в полза на друго лице и под негово ръководство, срещу което получава възнаграждение (вж. Решение по дело *Von Chamier-Glisczinski*, посочено по-горе, точка 69 и цитираната съдебна практика).

90 Впрочем, макар член 45, параграф 3, буква г) ДФЕС, както и член 17, параграф 1 от Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща Директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО (ОВ L 158, стр. 77; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 56) да предвиждат правото на дадено лице след прекратяването на професионалната му дейност да остане в държавата членка, в която се е преместило, за да бъде наето на работа, от съдебната практика е видно, че лице, което е упражнявало цялата си професионална дейност в държавата членка, чийто гражданин е, и е упражнило правото си да пребивава в друга държава членка едва след като се е пенсионирано, без никакво намерение да упражнява в тази друга държава членка дейност като заето лице, не може да се позове на принципа на свободното движение на работници (Решение от 9 ноември 2006 г. по дело *Turpeinen*, C-520/04, *Reseuil*, стр. I-10685, точка 16 и Решение от 23 април 2009 г. по дело *Rüffler*, C-544/07, Сборник, стр. I-3389, точка 52).

- 91 В настоящия случай данните, съдържащи се в представената на Съда преписка, показват, че всички жалбоподатели по главното производство са навършили пенсионната възраст и са нидерландски граждани — носители на право на пенсия или на обезщетение за неработоспособност, по силата на АОВ или съответно на WAO, които след като са упражнявали цялата си професионална дейност в Нидерландия, впоследствие са се установили да пребивават в друга държава членка, в която не упражняват никаква професионална дейност и никога не са търсили работа.
- 92 Разбира се, г-н Van Delft и г-н Van Willigen твърдят, че тяхното положение би могло да попада в член 45 ДФЕС. Те обаче не предоставят в подкрепа на това твърдение никакво конкретно доказателство, годно да постави под въпрос изложените по-горе съображения. Тъкмо напротив, тези жалбоподатели изрично посочват, че са емигрирали в друга държава членка, след като са се пенсионирали.
- 93 При тези условия следва да се приеме, по примера на Комисията, както и на френското и на финландското правителство, че член 45 ДФЕС не би могъл да се приложи в спор като този по главното производство.
- 94 Следва да се подчертае за сметка на това, че жалбоподателите по главното производство като нидерландски граждани във всеки случай се ползват от статута на граждани на Съюза по силата на член 20, параграф 1 ДФЕС.
- 95 Като отиват в друга държава членка и се установяват в нея, те са упражнили правата, които са им предоставени с член 21, параграф 1 ДФЕС. Следователно положение като тяхното спада към правото на свободно движение и на свободно пребиваване на гражданите на Съюза на територията на държава членка, различна от тази, на която са граждани.

- 96 Съгласно член 21, параграф 1 ДФЕС всеки гражданин на Съюза има право свободно да се движи и да пребивава в рамките на територията на държавите членки при спазване на ограниченията и условията, предвидени в Договора, и на мерките, приети за неговото осъществяване.
- 97 В това отношение от постоянната съдебна практика следва, че предвидените в Договора възможности във връзка с движението на гражданите на Съюза не могат да проявят пълното си действие, ако гражданин на държава членка е възпрепятстван да ги използва поради пречки за пребиваването му в друга държава членка, произтичащи от правна уредба в държавата му на произход, които го поставят в по-неблагоприятно положение поради самото обстоятелство, че се е възползвал от посочените възможности (вж. Решение по дело Von Chamier-Glisczinski, посочено по-горе, точка 82 и цитираната съдебна практика).
- 98 В случая жалбоподателите по главното производство поддържат, че поради смяна на пребиваването им в държава членка, различна от Нидерландия, те се намират в по-неблагоприятно положение — що се отнася до предоставянето на обезщетения за болест в натура — в сравнение с това, в което те биха били, ако пребиваваха в Нидерландия. Всъщност поради влизането в сила на ZVW на 1 януари 2006 г. те били понесли значително намаляване на нивото на закрила, от която са се ползвали срещу риска от заболяване, за разлика от пребиваващите в Нидерландия лица, тъй като с оглед както на цените, така и на качеството, предоставяните в рамките на законодателството на държавата членка на пребиваване обезщетения са по-малко благоприятни от тези, предоставяни в рамките на договорите за частно осигуряване. За сметка на това, що се отнася до предоставяните на пребиваващите в Нидерландия лица обезщетения в рамките на ZVW, те били сравними с последните.
- 99 В това отношение следва да се припомни, че тъй като член 48 ДФЕС предвижда координация, а не хармонизация на законодателствата на държавите членки, различията по същество и процесуалните различия в схемите за социално осигуряване на отделните държави членки и оттам — в правата на участващите в тях лица не се засягат от тази разпоредба, като всяка държава членка остава компетентна да определи в законодателството си, при спазването на правото на Съюза, условията за предоставяне на обезщетенията по схемата за социално

осигуряване (вж. в този смисъл Решение по дело Von Chamier-Glisczinski, посочено по-горе, точка 84).

- 100 При тези условия член 21, параграф 1 ДФЕС не може да гарантира на осигурено лице, че едно преместване в друга държава членка няма да има последици в областта на социалното осигуряване, по-специално по отношение на обезщетенията за болест. Предвид съществуващите разлики между схемите и законодателствата на държавите членки в тази област такова преместване може да бъде — според случая — повече или по-малко благоприятно или неблагоприятно за съответното лице по отношение на социалната закрила (вж. Решение по дело Von Chamier-Glisczinski, посочено по-горе, точка 85).
- 101 От това следва, че дори когато прилагането му е по-малко благоприятно, едно национално законодателство в областта на социалното осигуряване остава в съответствие с разпоредбите на член 21 ДФЕС, ако не води чисто и просто до внасяне на невъзвръщаеми осигурителни вноски (вж. по аналогия Решение от 19 март 2002 г. по дело Hervein и др., С-393/99 и С-394/99, Recueil, стр. I-2829, точка 51, Решение от 9 март 2006 г. по дело Piatkowski, С-493/04, Recueil, стр. I-2369, точка 34, както и Решение от 18 юли 2006 г. по дело Nikula, С-50/05, Recueil, стр. I-7029, точка 30).
- 102 В конкретния случай обаче, както е видно от точка 41 от настоящото решение, ако носителите на право на пенсия или на обезщетение за неработоспособност, дължими съгласно нидерландското законодателство, които пребивават в държава членка, различна от Нидерландия, се обхващат от 1 януари 2006 г. от предвидените от законодателството на държавата членка по тяхното пребиваване обезщетения за болест в натура, докато преди това те не са спадали към никаква задължителна законоустановена схема за здравно осигуряване и следователно са могли единствено да бъдат осигурени срещу риска от заболяване в рамките на договорите за частно осигуряване, това е поради решението на нидерландския законодател, прието при упражняване на правомощията му в областта на уреждането на системите за социално осигуряване, да разшири задължителната законоустановена схема за здравно осигуряване в частност и за всички пребиваващи в Нидерландия лица, което решение предвид съдържащите се в членове 28 и 28а от Регламент № 1408/71 стълкновителни норми, води до включване на посочените носители на право на пенсия и на обезщетение за

неработоспособност сред лицата, които имат право на обезщетения за болест, предоставяни в държавата членка по тяхното пребиваване.

103 Трябва да се констатира, че — както изтъква нидерландското правителство — разглежданата в главното производство национална правна уредба, доколкото предвижда в съответствие с разпоредбите на Регламент № 1408/71, че носителите на право на пенсия или на обезщетение за неработоспособност, които са чуждестранни лица, имат право на обезщетения за болест в натура в рамките на законодателството на държавата членка по тяхното пребиваване, е повече от естество да улесни свободното движение на гражданите на Съюза, отколкото да го ограничи, тъй като такава правна уредба позволява на последните да имат достъп в държавата членка на пребиваване до съответстващите на тяхното здравословно състояние грижи в условия на равенство с лицата, включени в системата за социално осигуряване на тази държава членка.

104 Това е особено вярно в делото по главното производство, по което е установено, че вследствие на съдебни обезпечителни производства, започнати пред националните юрисдикции от жалбоподателите по главното производство, размерът на вноските, които следва да се платят от носителите на право на пенсия или на обезщетение за неработоспособност, дължими съгласно нидерландското законодателство, които пребивават в държава членка, различна от Нидерландия, е занапред по-нисък от размера, плащан от титулярите на същите пенсии или обезщетения за неработоспособност, които пребивават в Нидерландия, тъй като е засегнат от коефициент, отразяващ жизнения стандарт в държавата членка на пребиваване.

105 Разбира се, не може да се изключи, че — както твърдят жалбоподателите по главното производство — предоставените съгласно Регламент № 1408/71 обезщетения за болест в натура в държавата членка на пребиваване са по-малко благоприятни, що се отнася до цени и качество, от тези, предоставяни на пребиваващите в Нидерландия лица в рамките на ZVW.

- 106 Същевременно, щом тази разлика в нивото на закрила срещу риска от заболяване между националните схеми за социално осигуряване на държавите членки произтича от липсата на хармонизация на правото на Съюза в тази област, тя не може да се разглежда — съгласно посочената в точки 99 и 100 от настоящото решение съдебна практика — като ограничение по член 21, параграф 1 ДФЕС. В това отношение е ирелевантно — противно на твърдяното от г-н Van Delft и г-н Van Willigen — обстоятелството, че те са сменили пребиваването си в друга държава членка преди, а не след влизането в сила на ZVW.
- 107 Освен това разглежданата по главното производство национална правна уредба не задължава носителите на право на пенсия или на обезщетение за неработоспособност, които пребивават в държава членка, различна от Нидерландия, да плащат вноски по схема за социално осигуряване, без да предлага съответна социална закрила.
- 108 Всъщност дори ако на носителите на право на пенсия или на обезщетение за неработоспособност, дължими съгласно нидерландското законодателство, при липсата на регистрация в държавата членка по тяхното пребиваване не може да бъде предоставено в тази държава никакво обезщетение за болест в натура, остава обстоятелството, че плащането на вноски в Нидерландия дава право на тези социалноосигурени лица да получават съответни обезщетения за сметка на Нидерландия в държавата членка по тяхното пребиваване.
- 109 Следва да се отбележи обаче, че в конкретния случай разглежданата в главното производство правна уредба не само обхваща в задължителната законоустановена схема за здравно осигуряване в частност всички пребиваващи в Нидерландия лица и предвижда в съответствие с Регламент № 1408/71, че носителите на право на пенсия или на обезщетение за неработоспособност, дължими съгласно нидерландското законодателство, които пребивават в държава членка, различна от Нидерландия, получават чрез плащането на вноски в последната държава членка обезщетения за болест в натура в държавата членка по тяхното пребиваване. По-нататък същата тази правна уредба в действителност предвижда успоредно с това и развалянето по силата на закона, считано от 1 януари 2006 г., на сключени преди тази дата от такива чуждестранни лица осигурителни договори

с установено в Нидерландия дружество, доколкото тези договори пораждат права, равностойни на произтичащите от прилагането на Регламент № 1408/71.

- 110 Г-н Van Delft, г-н Van Willigen и г-н Fokkens поддържат, че предвиденото в член 2.5.2 от IZVW разваляне по силата на закона съществено е засегнало правата, придобити от чуждестранните лица — носители на право на пенсия или на обезщетение за неработоспособност съгласно нидерландското законодателство — в рамките на осигурителните договори, сключени при действието на предишната законоустановена схема с установените в Нидерландия осигурителни дружества. Всъщност поради това законоустановено разваляне тези чуждестранни лица били принудени, за да гарантират непрекъснатостта на нивото на обща закрила, което произтича от тези договори, да сключат след 1 януари 2006 г. нови осигурителни договори с цел да допълнят предоставяните в държавата членка на пребиваване основни обезщетения. Предвид тяхната възраст тези нови договори е можело да бъдат сключени само при особено неблагоприятни тарифни условия.
- 111 Според г-н Van Delft и г-н Van Willigen местните и чуждестранните лица не са еднакво третирани в това отношение. Всъщност в практиката тарифните условия, предвидени в сключените от местните лица след влизането в сила на ZVW нови осигурителни договори съответствали по същество на тези, които те са приели в рамките на сключените при действието на ZFW осигурителни договори, докато напротив, що се отнася до чуждестранните лица, предлаганите от застрахователните дружества след влизането в сила на ZVW условия били значително по-малко благоприятни от тези, приложими преди това в рамките на техните стари договори.
- 112 Нидерландското правителство, запитано по този въпрос в съдебното заседание, подчертава, че IZVW предвижда развалянето по силата на закона към 1 януари 2006 г. на осигурителните договори, сключени с установени в Нидерландия дружества преди влизането в сила на ZVW, само „доколкото“ тези договори

пораждат, що се отнася до обезщетенията за болест в натура, права, равностойни на тези, на които заинтересованите лица могат да се позоват след влизането му в сила, по силата на разпоредбите на Регламент № 1408/71. Следователно това разваляне по силата на закона засяга не цялото съдържание на осигурителните договори, а само частта от тях, която съответствала на предвидената в държавата членка на пребиваване основна законоустановена схема, с цел да се избегнат двойните осигуровки и свързаното с това двойно плащане на вноски.

- 113 Нидерландското правителство признава, че несъмнено в практиката въпросните осигурителни договори в повечето случаи щели да бъдат развалени изцяло, задължавайки заинтересованите лица, които желаят да запазят след 1 януари 2006 г. допълнителна закрила срещу риска от заболяване спрямо основната законоустановена схема, да сключат нови осигурителни договори. В това отношение обаче местните и чуждестранните лица щели да бъдат третираны еднакво.
- 114 Следва да се припомни, че не е задача на Съда в рамките на преюдициално запитване да се произнася по тълкуването на национални разпоредби или по преценката на фактическия контекст на спора по главното производство, което е изключително от компетентността на запитващата юрисдикция (вж. в този смисъл по-специално Решение от 23 април 2009 г. по дело Angelidaki и др., C-378/07—C-380/07, Сборник, стр. I-3071, точка 48).
- 115 Следователно запитващата юрисдикция следва да установи дали и доколко разглежданата в главното производство национална правна уредба предвижда разлика в третирането между местните и чуждестранните лица.
- 116 В това отношение, ако бъде установено, че посочената правна уредба съдържа мерки, които имат за цел да гарантират непрекъснатостта на общата закрила, произтичаща от сключените преди влизането в сила на ZVW осигурителни

договори, и че тези мерки засягат единствено тези от тях, които са сключени от местни лица, такава разлика в третирането спрямо чуждестранните лица би представлявала — както генералният адвокат посочва в точка 79 от заключението си — ограничение на свободното движение на гражданите на Съюза по смисъла на член 21, параграф 1 ДФЕС, тъй като тя би могла съгласно посочената в точка 97 от настоящото решение съдебна практика да възпрепятства носителите на право на пенсия или на обезщетение за неработоспособност, дължими съгласно нидерландското законодателство, като жалбоподателите по главното производство, да продължат да пребивават в държава членка, различна от Нидерландия. Нито нидерландското правителство обаче, нито CVZ са представили в рамките на настоящото преюдициално запитване и най-незначителния елемент, за да обосноват такава разлика в третирането.

- 117 За да провери дали е налице ограничение по смисъла на член 21 ДФЕС, запитващата юрисдикция трябва да вземе предвид най-вече следните релевантни елементи, които произтичат от представената на Съда преписка.
- 118 Първо, от самия текст на член 2.5.2, параграф 2 от IZVW следва, че той предвижда развалянето по силата на закона само на сключените от чуждестранни лица осигурителни договори. За сметка на това той не визира сключените от местни лица осигурителни договори.
- 119 За да определи дали тази разпоредба въвежда, както нейната формулировка изглежда показва, разлика в третирането между местни и чуждестранни лица, запитващата юрисдикция следва да установи дали разглежданата в главното производство национална правна уредба съдържа, както твърди нидерландското правителство, друга законова разпоредба, която предвижда и за местните лица по същия начин развалянето по силата на закона на сключените от тях преди влизането в сила на ZVW осигурителни договори.

- 120 При утвърдителен отговор тази юрисдикция следва да провери и дали това разваляне по силата на закона съдържа еднакви последици за местните и за чуждестранните лица, и по-конкретно дали, както същото това правителство поддържа, това разваляне засяга и в двата случая само тази част от договора, която поражда права, равностойни на тези, които произтичат от приложимата задължителна законоустановена схема.
- 121 Второ, както от писмените становища на г-н Van Delft и на г-н Van Willigen, така и от писменото становище на нидерландското правителство е видно, че що се отнася до местните лица, които към 1 януари 2006 г. са обвързани с осигурителен договор, разглежданата в главното производство национална правна уредба задължава участващите в предвидената със ZVW задължителна законоустановена схема за здравно осигуряване дружества да приемат всички тези лица като осигурени лица за всички обезщетения за болест в натура, които са им били предоставени в рамките на тези договори, а именно както за основните обезщетения, съответстващи на предвидените в ZVW права, така и за допълнителните обезщетения, които надвишават тази минимална законова закрита.
- 122 Обратно, според г-н Van Delft и г-н Van Willigen тази правна уредба не налага на същите тези осигурителни дружества, когато са установени в Нидерландия, такова задължение за приемане, що се отнася до чуждестранните лица, които преди влизането в сила на ZVW са били осигурени на основание на осигурителен договор с тях и които след влизането му в сила имат право, по силата на членове 28 и 28а от Регламент № 1408/71, на обезщетенията в натура, предоставяни в държавата членка на пребиваване за сметка на Нидерландия.
- 123 Ако бъде установена истинността на тези твърдения, което е от компетентността на запитващата юрисдикция, от това би произтекла разлика в третирането и между местните и чуждестранните лица, поставяща последните в по-малко благоприятно положение при влизането в сила на ZVW.

124 Всъщност при липсата на законово задължение за осигуряване на чуждестранните лица — що се отнася по-конкретно до обезщетенията за болест, които са допълнителни по отношение на основните обезщетения, на които тези чуждестранни лица имат право в държавата членка по тяхното пребиваване — такава национална правна уредба би могла да насърчи съответните осигурителни дружества да се възползват от влизането в сила на ZVW, за да развалят изцяло сключените по-рано осигурителни договори с тези чуждестранни лица, които се възприемат като спадащи към категорията на „лошите рискове“ предвид тяхната възраст и здравословно състояние, за да преоценят и приспособят предлаганите им тарифни условия, отчитайки развитието на тези параметри след датата на сключване на първоначалния договор.

125 Накрая, трето, г-н Van Delft и г-н Van Willigen подчертават в хода на съдебното заседание, че влизането в сила на ZVW е предхождано от преговори между нидерландското правителство и съответните осигурителни дружества. След тези преговори било предвидено, във всеки случай от политическа гледна точка, че на местните лица трябвало да бъдат предложени разумни тарифни условия и по същество аналогични на тези, които преобладават в рамките на сключените преди 1 януари 2006 г. договори.

126 С оглед на поставените му във връзка с това въпроси в хода на съдебното заседание нидерландското правителство изтъква, че цялостното разваляне на сключените преди влизането в сила на ZVW осигурителни договори, освен че засяга както местните, така и чуждестранните лица, по никакъв начин не може да му бъде вменено, тъй като IZVW се ограничава до това да наложи частичното разваляне на разглежданите договори. Следователно твърдените неблагоприятни тарифни условия, наложени на жалбоподателите по главното производство при сключването на тези нови осигурителни договори за предоставянето на допълнителна закрила произтичали единствено от самостоятелно взетите от съответните осигурителни дружества търговски решения.

127 Запитващата юрисдикция следва да определи дали, както поддържат г-н Van Delft и г-н Van Willigen, такъв ангажимент действително е бил поет от съответните

осигурителни дружества по искане на нидерландското правителство — да гарантират непрекъснатостта на общата закрила, която произтича от сключените преди влизането в сила на ZVW осигурителни договори, и при утвърдителен отговор, дали тази гаранция се отнася само до местните лица, или се прилага и за чуждестранните лица.

- 128 Важно е обаче да се подчертае, че всяка разлика в третирането между местните и чуждестранните лица, въведена от нидерландското правителство и изпълнена с негово съдействие от установените в Нидерландия осигурителни дружества, ако бъде установена, не може да избегне предвидената в член 21 ДФЕС забрана, противно на поддържаното от нидерландското правителство, само поради факта че тя не е основана на решения, имащи задължително правно действие за тези предприятия.
- 129 Всъщност дори лишени от обвързваща сила актове на органите на държавите членки могат да са от естество да влияят върху поведението на предприятията и по този начин да доведат до неуспех на преследваната с член 21 ДФЕС цел. Такъв би бил случаят, ако възприетата от осигурителните дружества тарифна практика представлява прилагане на определено от нидерландското правителство „политическо“ споразумение, което има за цел да гарантира непрекъснатостта на общата закрила само на местните лица, без тази на чуждестранните лица (вж. по аналогия Решение от 24 ноември 1982 г. по дело Комисия/Ирландия, 249/81, Recueil, стр. 4005, точки 27—29).
- 130 С оглед на гореизложеното на втория въпрос следва да се отговори, че член 21 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че допуска правна уредба на държава членка като разглежданата в главното производство, която предвижда, че носителите на право на пенсия или на обезщетение за неработоспособност, дължими съгласно законодателството на тази държава, които пребивават в друга държава членка, в която съгласно членове 28 и 28а от Регламент № 1408/71 имат право на обезщетения за болест в натура, предоставяни от компетентната институция на последната държава членка, трябва да плащат — под формата на удържка от посочената пенсия или обезщетение за неработоспособност — вноска на

основание посочените обезщетения в натура, дори когато не са се регистрирали в компетентната институция на държавата членка по тяхното пребиваване.

- ¹³¹ Обратно, член 21 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска такава национална правна уредба, доколкото тя въвежда или съдържа — което запитващата юрисдикция следва да провери — необоснована разлика в третирането между местните и чуждестранните лица, що се отнася до непрекъснатостта на общата закрила срещу риска от заболяване, от която те се ползват в рамките на сключените преди влизането в сила на тази правна уредба осигурителни договори.

По съдебните разноски

- ¹³² С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (втори състав) реши:

- 1) Членове 28, 28а и 33 от Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета от 14 юни 1971 година за прилагането на схеми за социална сигурност на заети лица, самостоятелно заети лица и членове на техните семейства, които се движат в рамките на Общността, изменен с Регламент (ЕО) № 1992/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември**

2006 година, във връзка с член 29 от Регламент (ЕИО) № 574/72 на Съвета от 21 март 1972 година относно определяне на реда за прилагане на Регламент (ЕИО) № 1408/71 за прилагането на схеми за социална сигурност на заети лица и техните семейства, които се движат в рамките на Общността, изменен с Регламент (ЕО) № 311/2007 на Комисията от 19 март 2007 година, трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат правна уредба на държава членка като разглежданата в главното производство, която предвижда, че носителите на право на пенсия или на обезщетение за неработоспособност, дължими съгласно законодателството на тази държава, които пребивават в друга държава членка, в която съгласно членове 28 и 28а от Регламент № 1408/71 те имат право на обезщетения за болест в натура, предоставяни от компетентната институция на последната държава членка, трябва да плащат — под формата на удръжка от посочената пенсия или обезщетение за неработоспособност — вноска на основание посочените обезщетения в натура, дори когато не са се регистрирали в компетентната институция на държавата членка по тяхното пребиваване.

- 2) Член 21 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че допуска правна уредба на държава членка като разглежданата в главното производство, която предвижда, че носителите на право на пенсия или на обезщетение за неработоспособност, дължими съгласно законодателството на тази държава, които пребивават в друга държава членка, в която съгласно членове 28 и 28а от Регламент № 1408/71, изменен с Регламент № 1992/2006, имат право на обезщетения за болест в натура, предоставяни от компетентната институция на последната държава членка, трябва да плащат — под формата на удръжка от посочената пенсия или обезщетение за неработоспособност — вноска на основание посочените обезщетения в натура, дори когато не са се регистрирали в компетентната институция на държавата членка по тяхното пребиваване.

Обратно, член 21 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска такава национална правна уредба, доколкото тя въвежда или съдържа — което запитващата юрисдикция следва да провери — необоснована

разлика в третирането между местните и чуждестранните лица, що се отнася до гарантирането на непрекъснатостта на общата закрила срещу риска от заболяване, от която те се ползват в рамките на сключените преди влизането в сила на тази правна уредба осигурителни договори.

Подписи